

UCHWAŁA

Dnia 28 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący)

SSN Paweł Zubert

SSN Konrad Wytrykowski (sprawozdawca)

Protokolant Ewa Śliwa

przy udziale prokuratora z Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej Sylwestra Nocha

w sprawie **J. S.** - prokuratora Prokuratury Rejonowej w P.

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 28 stycznia 2021 roku,

zażalenia wniesionego przez Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej na uchwałę Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 24 kwietnia 2019 roku o sygn. PK I SD (...), w przedmiocie odmowy zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w P. J. S. za czyn z art. 231§ 1 k.k.

I. utrzymuje w mocy zaskarżoną uchwałę;

II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sygn. akt II DIZ 6/21

W dniu 24 listopada 2017 roku Wydział Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej, skierował do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym wniosek o podjęcie uchwały, w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej J. S. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w P., za czyn polegający na tym, że w okresie od 16 lutego 2016 roku do 23 marca

2016 roku, w P., będąc prokuratorem Prokuratury Rejonowej w P., nie dopełnił ciążących na nim obowiązków służbowych wynikających z art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 roku o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 roku, poz. 21) oraz wytycznych Prokuratora Generalnego z dnia 2 lutego 2015 roku w sprawie określenia zasad postępowania z wnioskami o zapewnienie ochrony świadkom - sygn. PG I A (...), poprzez nie przekazanie Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w P. trzech wniosków M. G.: dwóch z dnia 16 lutego 2016 roku oraz jednego z dnia 1 marca 2016 roku, w których pokrzywdzona zwracała się o objęcie policyjną ochroną, złożonych w toku postępowania o sygn. PR 1 Ds (...), a także nie dopełnił obowiązków wynikających z art. 297 § 1 pkt 4 kpk w zw. z art. 33 § 1 k.p.k. oraz § 61 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 września 2014 roku „Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury” (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1218), w ten sposób, że posiadając wiedzę o prowadzonym w trybie art. 308 k.p.k. przez Komisariat Policji postępowaniu o sygn. KR - III - IZ - (...), dotyczącym doprowadzenia M. G. do innej czynności seksualnej, nie podjął czynności zmierzających do jego przejścia i dołączenia do prowadzonego przez siebie postępowania o sygn. PR 1 Ds (...). D, pomimo zachodzącej łączności podmiotowej oraz wbrew zasadom ekonomiki procesowej, wskutek czego zaniechał realizacji celów prowadzonego przez siebie postępowania w postaci wyjaśnienia okoliczności sprawy w zakresie doprowadzenia M. G. do innej czynności seksualnej, a także mając wiedzę ze wskazanych wyżej pism M. G. z dnia 16 lutego 2016 roku, 17 lutego 2016 roku oraz 1 marca 2016 roku, iż S. B. w sposób bezprawny używał przemocy i groził jej użyciem w celu wywarcia wpływu na treść złożonych przez nią w dniu 09 lutego 2016 roku zeznań w sprawie o sygn. PR 1 Ds (...) nie podjął żadnych czynności mających na celu zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania i nie zlecił przeprowadzenia czynności procesowych w zakresie ujawnionego występkę wyczerpującego dyspozycję art. 245 k.k., czym działał na szkodę interesu publicznego oraz prywatnego M. G., to jest o czyn z art. 231 § 1 k.k.

Uchwałą wydaną w dniu 5 lutego 2018 roku, w sprawie o sygn. akt PK I SD (...), Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym, odmówił zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora J. S.

Następnie odwoławczy sąd dyscyplinarny, uchwałą wydaną w dniu 27 czerwca 2018 roku, w sprawie o sygn. PK I OSD (...) uchylił zaskarżoną uchwałę o sygn. PK I SD (...) w zakresie, w jakim nie pozwoliła na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej J. S. - prokuratora Prokuratury Rejonowej w P., za czyn zabroniony polegającym na tym, że w okresie od 16 lutego 2016 roku do 23 marca 2016 roku w P., będąc prokuratorem Prokuratury Rejonowej w P. nie dopełnił ciążących na nim obowiązków

służbowych wynikających z art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 roku o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 roku, poz. 21) oraz wytycznych Prokuratora Generalnego z dnia 2 lutego 2015 roku w sprawie określenia zasad postępowania z wnioskami o zapewnienie ochrony świadkom - sygn. PG I A (...) poprzez nie przekazanie Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w P. trzech wniosków M. G.: dwóch z dnia 16 lutego 2016 roku oraz jednego z dnia 1 marca 2016 roku, w których zwracała się o objęcie policyjną ochroną, złożonych w toku postępowania o sygn. PR 1 Ds (...), czym działał na szkodę interesu publicznego oraz prywatnego M. G., to jest o czyn z art. 231§1 kk i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym do ponownego rozpoznania.

W wyniku ponownego rozpoznania wniosku, Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym uchwałą z dnia 24 kwietnia 2019 roku w sprawie o sygn. PK I SD (...) odmówił zezwolenia na pociągnięcie prokuratora J. S. do odpowiedzialności karnej.

Powyższą uchwałą Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 24 kwietnia 2019 roku o sygn. PK I SD (...), zaskarżył w całości na niekorzyść prokuratora J. S., Naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej.

Zaskarżonej uchwale skarżący zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na treść uchwały, a polegający na uznaniu, iż prokurator J. S. w toku prowadzonego postępowania o sygn. PR 1 Ds (...), w okresie od dnia 16 lutego 2016 roku do 23 marca 2016 roku, nie dopuścił się opisanego we wniosku z dnia 24 listopada 2017 roku występkę z art. 231 § 1 k.k., podczas, gdy analiza materiału dowodowego prowadzi do konkluzji, iż prokurator J. S., w okresie od 16 lutego 2016 roku do 23 marca 2016 roku, w P., będąc prokuratorem Prokuratury Rejonowej w P., nie dopełnił ciężących na nim obowiązków służbowych wynikających z art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 roku o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 roku, poz. 21) oraz wytycznych Prokuratora Generalnego z dnia 2 lutego 2015 roku w sprawie określenia zasad postępowania z wnioskami o zapewnienie ochrony świadkom - sygn. PG I A (...) poprzez nieprzekazanie Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w P. trzech wniosków M. G.: dwóch z dnia 16 lutego 2016 roku oraz jednego z dnia 1 marca 2016 roku, w których zwracała się o objęcie policyjną ochroną, złożonych w toku postępowania o sygn. PR 1 Ds (...), czym działał na szkodę interesu publicznego oraz prywatnego M. G., to jest o czyn z art. 231 § 1 k.k.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej uchwały i wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie prokuratora J. S. do odpowiedzialności karnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wywiedzione zażalenie nie jest trafne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Analiza zaskarżonej uchwały przez pryzmat wywodów zawartych w zażaleniu i w odniesieniu do zebranego materiału dowodowego nie daje podstaw do podzielenia zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, podniesionego przez skarżącego.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że w świetle treści art. 135 § 5 ustawy – Prawo o prokuraturze, jedyną przesłanką wydania uchwały zezwalającej na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej jest dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę, że sformułowanie „dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa” użyte w powołanym przepisie odpowiada sformułowaniu, którym ustawodawca posłużył się w przepisie art. 313 k.p.k., odnoszącym się do podstaw przedstawienia zarzutu popełnienia przestępstwa konkretnej osobie w postępowaniu karnym. Uwzględniając zatem zasadę racjonalnego ustawodawcy (zob. Z. Ziemiński, Teoria prawa, PWN 1978, s. 106–123) należy przyjąć, że znaczenie tych sformułowań jest tożsame (uchwała Sądu Najwyższego z 22 września 2020 r., sygn. akt II DO 21/20, LEX nr 3020428).

W konsekwencji zasadny jest pogląd, że dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa, to stan w którym, na podstawie zgromadzonych dowodów, podejrzenie jest przekonujące, słuszne i nie budzące wątpliwości, a innymi słowy, że wersja wydarzeń zaprezentowana we wniosku o wyrażenie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jest w wystarczającym stopniu uprawdopodobniona (uchwała Sądu Najwyższego z 26 lutego 2018 r., sygn. akt SNO 54/17, LEX nr 2511522; uchwała Sądu Najwyższego z 22 września 2020 r., sygn. akt II DO 21/20, LEX nr 3020428).

W postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym pierwszej instancji ustalono, że nie doszło do uprawdopodobnienia popełnienia przez prokuratora J. S. przestępstwa, o którym mowa w art. 231 § 1 k.k.

Wbrew twierdzeniom skarżącego podniesionym w zażaleniu ustalenie poczynione przez sąd dyscyplinarny pierwszej instancji jest słuszne. Nie budzi bowiem żadnych wątpliwości, że to Policja jako organ prowadzący

dochodzenie, była obowiązana do przesłania Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w P. wniosków M. G. o objęcie policyjną ochroną, a nie prokurator J. S.

Należy podkreślić, że za dodatkowe źródło obowiązku prokuratora nie można uznać wskazywanego przez skarżącego pisma Prokuratora Generalnego z dnia 02.02.2015 r. sygn. PG I A (...). Skarżący pominął bowiem okoliczność, że pismo to nie miało charakteru wytycznych, zaś przepis art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka nakłada obowiązek przekazania wniosku pokrzywdzonego lub świadka na organ prowadzący postępowanie przygotowawcze. Jak słusznie wskazał w uzasadnieniu uchwały sąd dyscyplinarny I instancji, „postępowanie było prowadzone w formie dochodzenia za czasów obowiązywania procesu kontradiktoryjnego, który charakteryzował się powierzeniem całkowitej odpowiedzialności za prowadzone dochodzenia na Policję, nadto w momencie otrzymania pism pokrzywdzonej prokurator J. S. nie dysponował nawet aktami sprawy, należy uznać, że organem prowadzącym postępowanie PR 1 Ds. (...) D była Policja. Zgodnie z założeniami procesu kontradiktoryjnego prokurator miał prowadzić śledztwa, a jego udział lub nadzór w zakresie dochodzeń był incydentalny, a Policja nie miała nawet obowiązku przysyłać postanowień o wszczęciu dochodzenia. Zakres przedmiotowy śledztwa powstał z połączenia śledztwa i dochodzenia zwyczajnego, zaś dotychczasowe dochodzenie uproszczone zastąpione zostało „dochodzeniem” w ujęciu nowego rozdziału 36a, które w całości było prowadzone przez wyspecjalizowany organ procesowy, jakim była Policja.”

Nie należy również tracić z pola widzenia faktu obowiązywania zarządzenia PF-8 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie metodyki wykonywania przez Policję zadań w zakresie udzielania ochrony i pomocy pokrzywdzonym i świadkom oraz innym osobom zagrożonym zamachami na życie lub zdrowie, który stanowi źródło prawa i określa obowiązki funkcjonariuszy Policji. Zarządzenie to opisuje tryb postępowania przez funkcjonariuszy Policji w związku z koniecznością nadania formalnego biegu wnioskowi o ochronę. Z jego treści wynika także, który funkcjonariusz danej jednostki policji zobowiązany jest do podjęcia niezwłocznych działań po otrzymaniu wniosku. Zarządzenie określa, że właściwym do nadania biegu i przesłania wniosku o ochronę do Komendanta Wojewódzkiego Policji jest funkcjonariusz Policji. Sąd dyscyplinarny pierwszej instancji słusznie zatem przyjął, że wyklucza to możliwość przesłania takiego wniosku bezpośrednio przez prokuratora.

Jak słusznie wskazał prokurator J. S. w odpowiedzi na zażalenie, forsowana przez oskarżyciela teza, że powinien przedmiotowe wnioski przesłać bezpośrednio do Komendanta Wojewódzkiego Policji w świetle

metodyki postępowania zawartej w zarządzeniu PF-8 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 kwietnia 2015 r. pozostawałoby w sprzeczności z prakseologią, albowiem spowodowałoby konieczność odesłania wniosków do Komisariatu Policji w P. celem ich zaopiniowania, co niewątpliwie znacznie wydłużyłoby procedurę postępowania z wnioskami i byłoby działaniem niekorzystnym dla interesów pokrzywdzonej.

Niewątpliwie w sprawach o uchylenie immunitetu prokuratorskiego ocena dowodów obciążających ma kluczowe znaczenie, jednakże specyfika tego postępowania nie wymaga oceny stanowczej (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 24 maja 2016 r., SNO 13/16, LEX nr 2046081), a uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa nie musi „cechować się wyższym stopniem prawdopodobieństwa niż przyjmowany w ramach postępowania przygotowawczego” (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 7 marca 2019 r., sygn. akt I DO 10/18, LEX nr 2637528). W niniejszej sprawie zgromadzony materiał dowodowy nie pozwolił na uprawdopodobnienie popełnienia przestępstwa przez prokuratora J. S.

Sąd dyscyplinarny, w oparciu o przedstawiony materiał dowodowy, jednoznacznie wykazał, że pismo Prokuratora Generalnego z dnia 02.02.2015 r. sygn. PG I A (...) nie jest podstawą dla uznania, że to J. S. powinien przesłać przedmiotowe wnioski, gdyż pismo to nie stanowi desygnatu nazwy „wytyczne” i to zarówno w rozumieniu słownikowym, jak i w rozumieniu obecnie obowiązującej ustawy Prawo o prokuraturze, która w treści art. 60 § 1 stanowi, iż: „Wytyczne Prokuratora Generalnego, wydane na wniosek Prokuratora Krajowego, dotyczące metodyki prowadzenia postępowania przygotowawczego są wiążące dla przygotowawczego.” Gdyby przedmiotowe pismo nosiło walor wytycznych zawierałoby treści wskazujące na praktyczne zastosowanie norm. Tymczasem owo pismo przywołuje jedynie przepisy ustawy, dotyczące kwestii rozpoznania wniosku o objęcie ochroną. Pismo nie wskazuje w jaki sposób w praktyce wniosek taki ma być procedowany po jego wpłynięciu do prokuratury.

Sąd Najwyższy nie miał podstaw, aby uznać, że uprawdopodobnione zostało popełnienie przez J. S. przestępstwa. Skarżący nie wskazał w zażaleniu, na czym miało polegać błędne wnioskowanie sądu, ograniczając się do podania, że dodatkowe źródło obowiązku prokuratora jest pismo Prokuratora Generalnego z dnia 02.02.2015 r. sygn. PG I A (...). Skarżący nie był przy tym w stanie wykazać, aby sąd nie przeprowadził w tej kwestii istotnego dowodu, ani też nie był w stanie wykazać, aby sąd dopuścił się błędu logicznego rozumowania podczas analizy przepisów prawa w tej materii.

Analiza zaskarżonej uchwały, w świetle rzeczonego materiału dowodowego, wyklucza zatem, aby była ona dotknięta błędem w ustaleniach faktycznych. Wywody środka odwoławczego mają w tym zakresie charakter

polemiki ze stanowiskiem Sądu i nie są w stanie tego stanowiska podważyć. Sąd dyscyplinarny I instancji właściwie ustalił stan faktyczny, dokonał prawidłowej wykładni prawa oraz wyprowadził z niej prawidłowe wnioski, które znalazły odzwierciedlenie w treści uzasadnienia uchwały.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji uchwały, kosztami postępowania odwoławczego obciążając Skarb Państwa.